

Symulacja skutków wprowadzenia systemu kaucyjnego na finanse Instalacji Komunalnych

Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród Instalacji Komunalnych

Sierpień 2024 r.

System kaucyjny - założenia

1. Ustawa z 13 lipca 2023 r. poz. 1852
2. Kaucja obejmuje:
 1. Butelki po napojach z tworzyw sztucznych do 3 l (~~bez napojów mlecznych???~~)
 2. Puszki metalowe
 3. Butelki szklane wielokrotnego użycia
 - ~~4. Butelki szklane jednorazowego użycia~~
3. Uruchomienie systemu od 01.01.2025 r.
4. Nowelizacja ustawy - w trakcie procedowania

Zasady działania systemu kaucyjnego

1. Kaucja zapłacona w sklepie jest zwracana klientowi po zwrocie butelki/puszki (sklep, kaucjomat, PSZOK)
2. Butelka/puszka musi posiadać specjalne oznakowanie i nie może być zgnieciona przed jej zwrotem
3. Za zwrócone pieniądze klient może dokonać zakupów (inne formy zwrotu kaucji???)
4. Opakowania objęte systemem są własnością operatora systemu
5. Na rynku może działać wielu operatorów

Skutki wdrożenia systemu kaucyjnego

1. Powstanie nowy system zbierania i logistyki odpadów, równoległy do gminnego
2. Odpady objęte kaucją „wyjdą” z systemów gminnych
3. Mieszkańcy będą wydzielać w gospodarstwach domowych kolejne trzy rodzaje odpadów
4. Placówki handlowe (pow. 200 m² ph) będą zobligowane do posiadania wydzielonej przestrzeni na odpady odebrane w ramach systemu kaucyjnego
5. Mieszkańcy będą częściej niż obecnie robić zakupy oddając opakowania kaucyjne
6. W systemie kaucyjnym zostanie zaangażowany znaczny kapitał inwestycyjny i obrotowy
7. Systemem kaucyjnym zostanie objęte ok. 200-300 tys. Mg/rok odpadów (ok.2% odpadów komunalnych)
8. Wzrost poziomów recyklingu wskutek kaucji szacowany jest przez na 0,2-0,4%

System kaucyjny a systemy gminne

1. Systemy gminne (instalacje komunalne) pozbawione zostaną najcenniejszych strumieni odpadów stanowiących ok. 40-50% przychodów ze sprzedaży surowców wtórnych
2. Brak obniżenia kosztów logistyki odbierania odpadów w ramach systemów gminnych
3. Ograniczenie ilości niektórych odpadów opakowaniowych w przestrzeni publicznej
4. Konieczność rekompensowania utraconych przychodów IK przychodami z innych źródeł (ROP, wzrost opłat mieszkańców)
5. Problematiczne i niejasne zasady wliczania opakowań kaucyjnych do gminnych poziomów recyklingu

Instalacje Komunalne pytaliśmy o:

- *Liczbę mieszkańców – GUS i deklaracje;*
- *Liczbę gmin obsługiwanych przez IK;*
- *Ilość odpadów poszczególnych rodzajów przyjętych do zagospodarowania w IK;*
- *Ilość wysortowanych odpadów poszczególnych rodzajów;*
- *Kwoty sprzedaży wysortowanych rodzajów odpadów;*
- *Kwoty dopłat z tytułu DPR;*
- *Przychody IK;*
- *Ceny poszczególnych rodzajów odpadów;*
- *Ceny zagospodarowania odpadów w IK.*

Do niniejszej analizy wzięto 21 ankiet (kompletnie wypełnionych)

ANKIETY z Instalacji Komunalnych

Ankietami objęto 21 Instalacji Komunalnych, które swoim zasięgiem obsługują:

344 gminy z 10 województw

teren ten zamieszkuje:

4 091 019 mieszkańców (dane wg GUS)

3 702 960 mieszkańców (dane wg deklaracji)

co stanowi **90,51 %** mieszkańców którzy złożyli deklaracje za gospodarowanie odpadami komunalnymi

** wg danych IOŚ-PIB za 2022 r. liczba mieszkańców*

37 766 327 (GUS) – 35 318 465 (sprawozdania)

co stanowi **93,52 %** mieszkańców

13,9 % gmin poddanych analizie

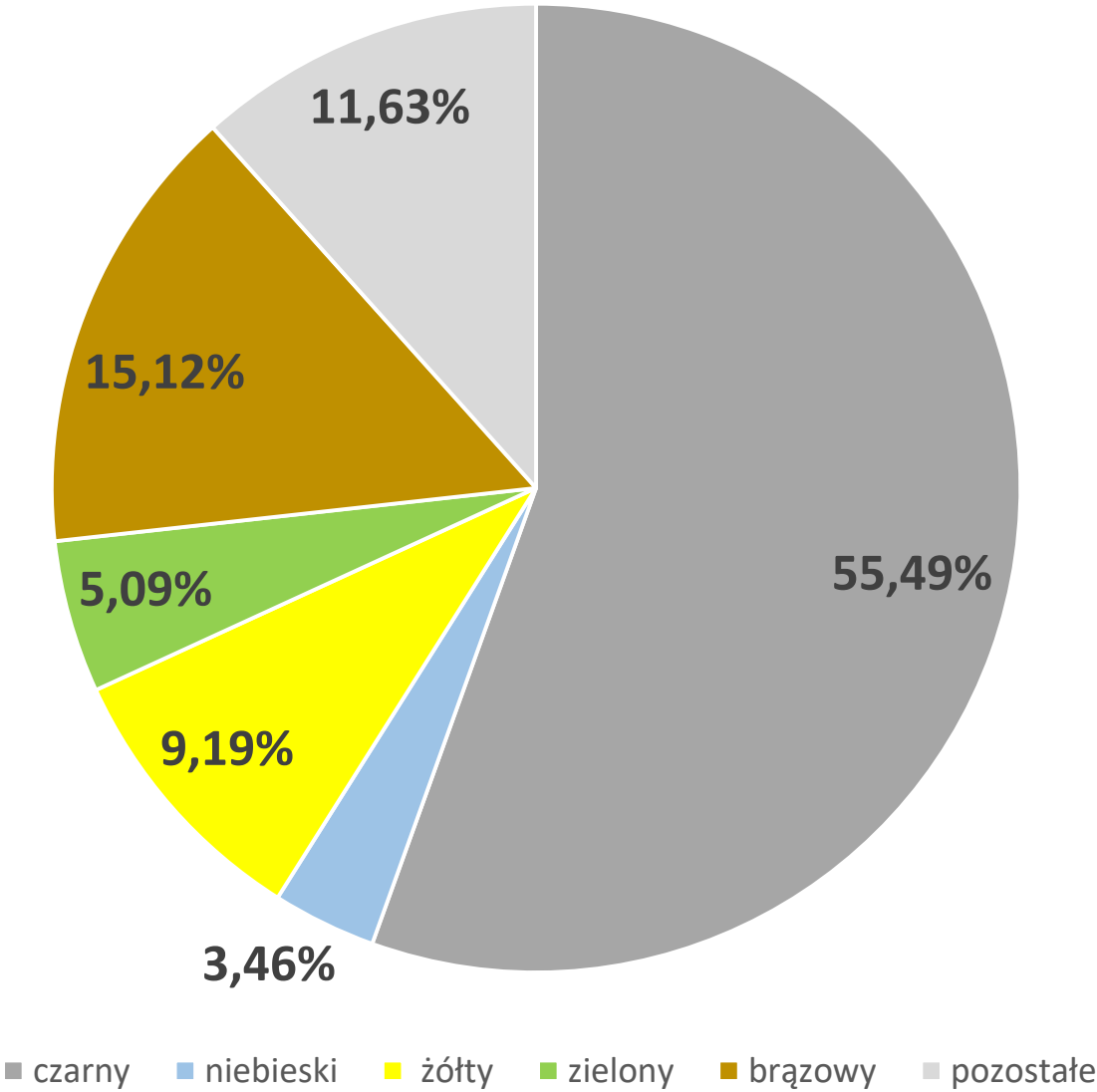
10,8 % mieszkańców Polski
którzy złożyli deklaracje za
gospodarowanie odpadami
komunalnymi

29,28 zł średnia miesięczna
opłata za odpady

Strumień odpadów komunalnych przyjęty w Instalacjach Komunalnych

strumień przyjętych odpadów w IK – I 2022 do VI 2024

Porównanie danych z ankiet i IOŚ-PIB za 2022 rok

	Ankiety	IOŚ-PIB
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	54,9 %	56,5 %
Odpady odebrane i zebrane w sposób selektywny	45,1 %	43,5 %
Masa wytworzonych odpadów komunalnych na mieszkańca (deklaracje)	416 kg	374 kg

Analiza zawartości „żółtego” worka – surowce kaucyjne

	2022 [Mg]	2023 [Mg]	2024 [Mg]	Udział procentowy w żółtym worku *
„żółty” worek	128 881	141 394	156 749	
butelka PET	16 285	17 115	19 363	12,36 %
puszka aluminiowa	1 740	1 925	2 309	1,40 %

	2022 [Mg]	2023 [Mg]	2024 [Mg]	% worka *
PET transparentny	6 766	7 576	8 745	5,41 %
PET niebieski	5 089	5 091	5 785	3,74 %
PET zielony	1 356	1 430	1 429	0,99 %
PET mix	3 074	3 018	3 404	2,22 %
PUSZKA	1 741	1 925	2 309	1,40 %

* Średnia zawartość danego rodzaju odpadów objętych systemem kaucyjnym w żółtym worku w analizowanym okresie (udział masowy)

Średnia cena sprzedaży surowców z dopłatą DPR

	2022 [zł]	2023 [zł]	2022 [zł]
PET transparentny	4 227	2 056	3 260
PET niebieski	2 982	1 120	1 643
PET zielony	2 117	903	1 568
PET mix	1 279	623	1 070
PUSZKA aluminiowa	6 802	5 166	4 675
Szkło opakowaniowe	65	198	352

Cena sprzedaży surowców z dopłatą DPR

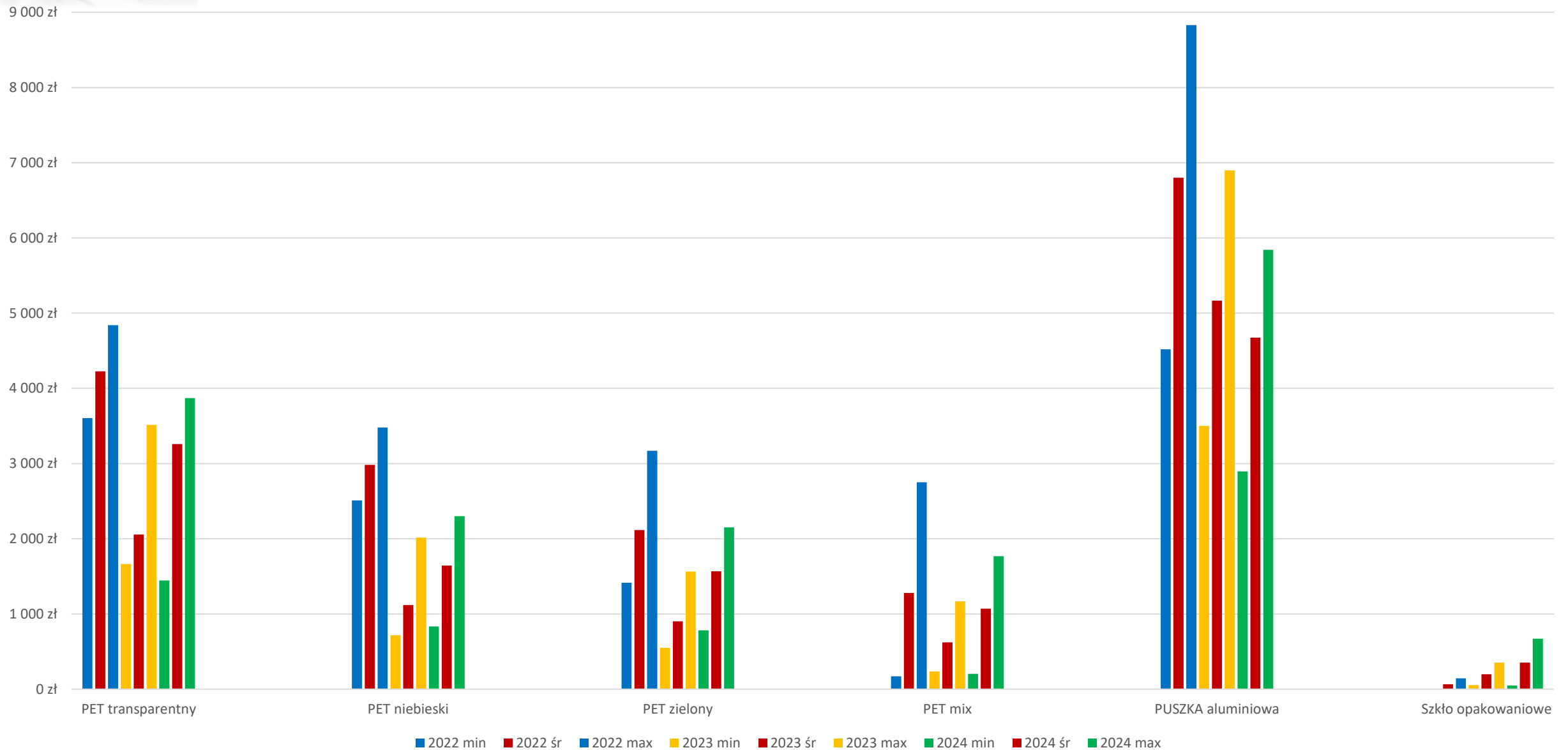
(minimalna, średnia, maksymalna)

	2022 [zł]			2023 [zł]			2024 [zł]		
PET transparentny	3 603	4 227	4 840	1 666	2 056	3 515	1 446	3 260	3 870
PET niebieski	2 509	2 982	3 480	718	1 120	2 015	835	1 643	2 300
PET zielony	1 414	2 117	3 169	550	903	1 565	781	1 568	2 150
PET mix	171	1 279	2 751	236	623	1 169	203	1 070	1 768
PUSZKA aluminiowa	4 520	6 802	8 830	3 500	5 166	6 900	2 895	4 675	5 842
Szkło opakowaniowe	2	65	145	54	198	353	50	352	670

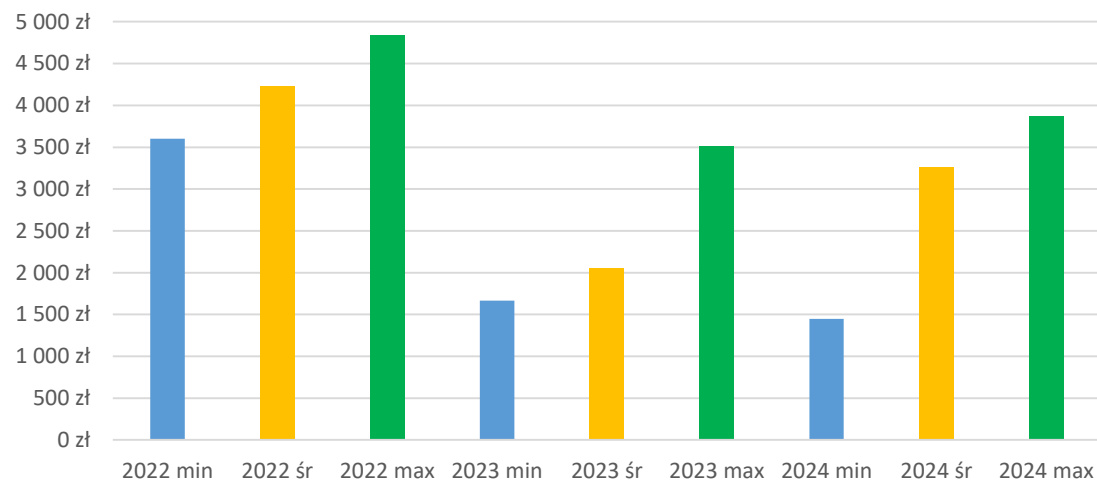
cena sprzedaży surowców z dopłatą DPR

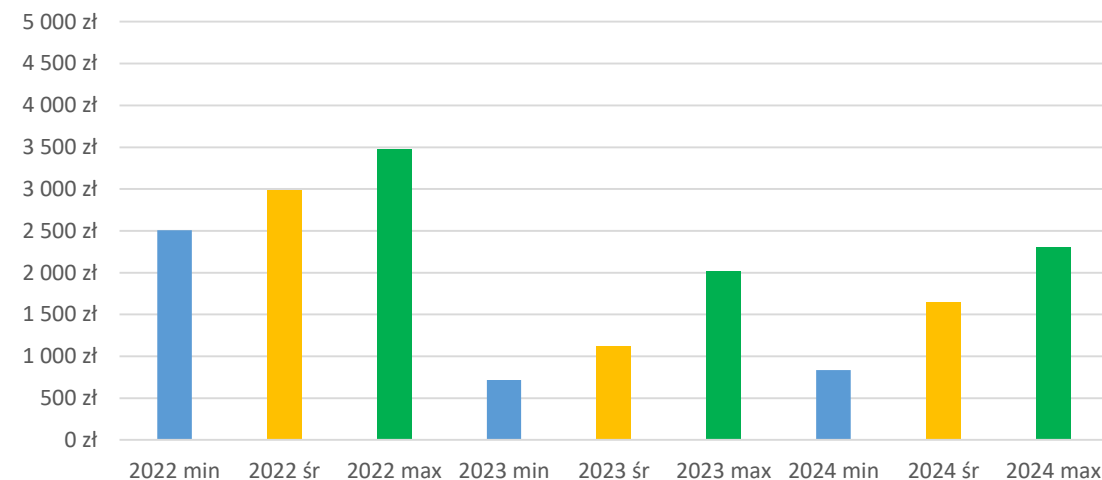

cena sprzedaży surowców z dopłatą DPR

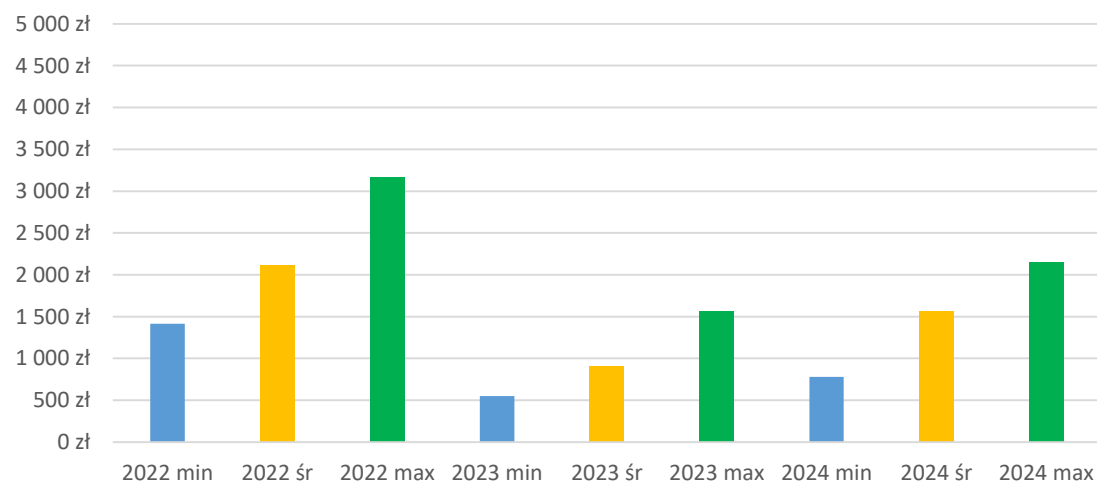
PET transparentny

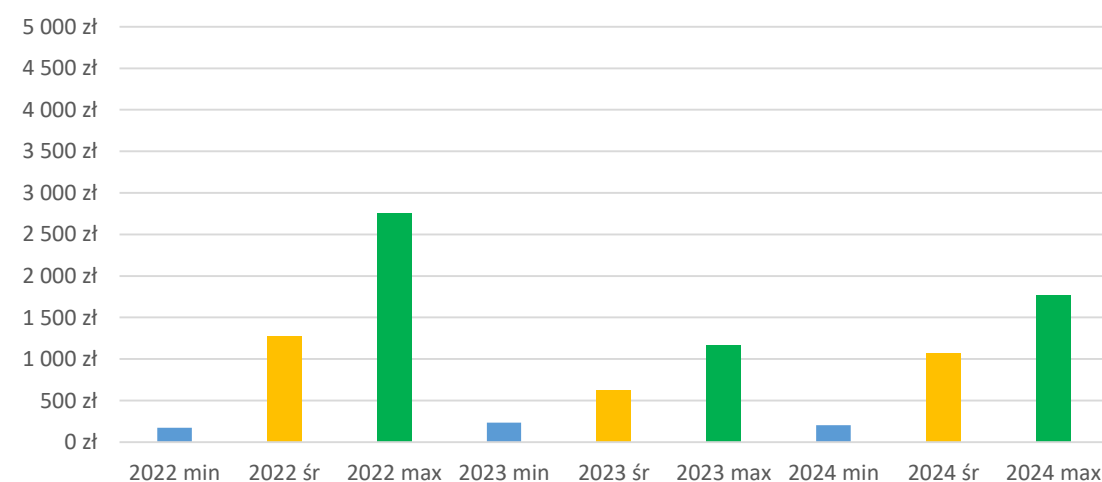
PET niebieski

PET zielony

PET mix

cena minimalna

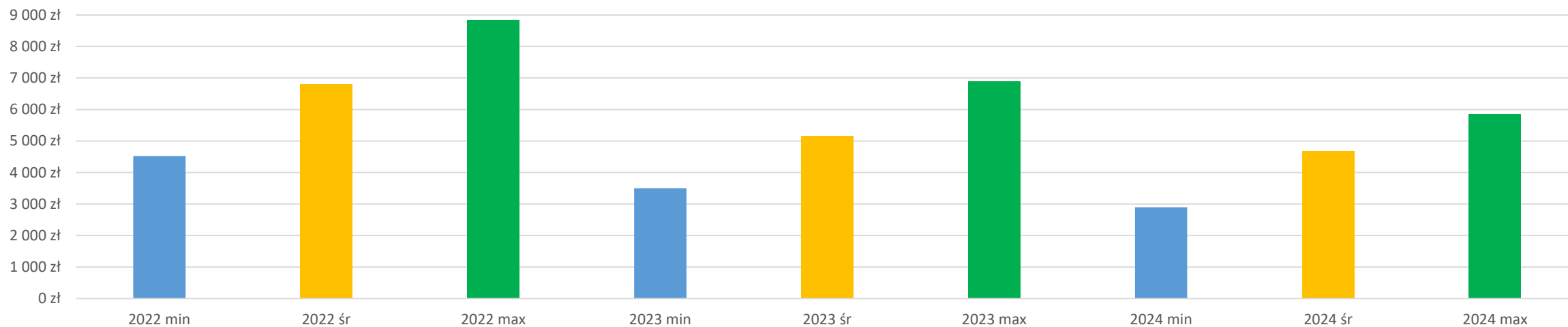
cena średnia

cena maksymalna

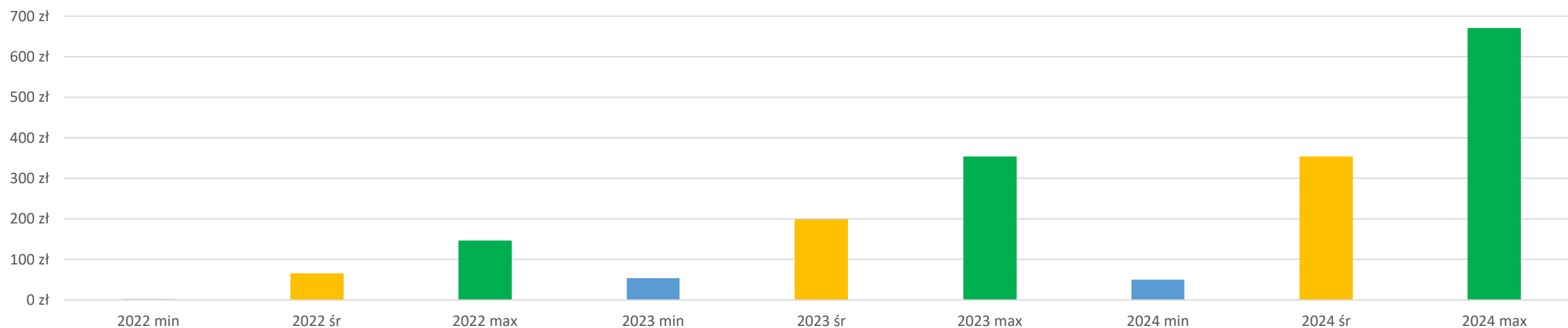

cena sprzedaży surowców z dopłatą DPR

PUSZKA aluminiowa

Szkło opakowaniowe

cena minimalna

cena średnia

cena maksymalna

Przychody analizowanych Instalacji Komunalnych (sprzedaż + DPR)

	2022 [mln zł]	2023 [mln zł]	2024 [mln zł]
Całkowity przychód Instalacji Komunalnych za sprzedaży surowców wtórnych wraz z dopłatą DPR [mln zł]	122,71	91,08	141,99
- w tym dopłata DPR	13,86	27,37	55,76
% udział w przychodzie z dopłaty DPR	11,3 %	30,1 %	39,8 %

Utrata przychodu analizowanych Instalacji Komunalnych (sprzedaż + DPR)

	2022 [mln zł]	2023 [mln zł]	2024 [mln zł]
PET transparentny	28,95	15,42	28,20
PET niebieski	15,75	5,59	9,74
PET zielony	2,95	1,33	2,31
PET mix	3,92	1,92	2,44
PUSZKA aluminiowa	10,89	8,98	9,89
Szkło opakowaniowe (5%)	0,25	0,78	1,44
SUMA utraty przychodów IK	62,75	34,02	54,01
% utraty przychodów IK	51,1 %	37,4 %	38,0 %

Dopłaty DPR do każdego Mg odpadów w 2024 roku (bez zanieczyszczeń)

	Najniższa [zł]	Średnia [zł]	Najwyższa [zł]
butelka PET	680	820	1 100
PUSZKA aluminiowa	0	276	440
Szkło opakowaniowe	50	299	570

Utrata przychodu analizowanych Instalacji Komunalnych (sprzedaż + DPR)

	Najniższa dopłata DPR [mln zł]	Średnia dopłata DPR [mln zł]	Najwyższa dopłata DPR [mln zł]
PET transparentny	26,97	28,20	30,64
PET niebieski	8,93	9,74	11,36
PET zielony	2,11	2,31	2,71
PET mix	1,96	2,44	3,39
PUSZKA aluminiowa	9,26	9,89	10,18
Szkło opakowaniowe (5%)	0,66	1,44	2,49
SUMA utraty przychodów IK	49,89	54,01	60,77
% utraty przychodów IK	35,1 %	38,0 %	42,8 %

* Na podstawie danych z roku 2024 r.

Całkowita utrata przychodów Instalacji Komunalnych

Cena zagospodarowania - minimalna	Cena zagospodarowania - średnia	Cena zagospodarowania - maksymalna
280,00 zł	398,00 zł	610,00 zł

Utrata przychodów Instalacji Komunalnych – sprzedaż surowców i DPR

Utrata przychodów analizowanych IK – cena średnia DPR	Utrata przychodów analizowanych IK – cena maksymalna DPR
54,01 mln zł	60,77 mln zł

Utrata przychodów za zagospodarowanie „żółtego worka”

Masa odpadów przyjętych do zagospodarowania w Instalacjach Komunalnych [Mg]	142 341
Przychody instalacji Komunalnych za zagospodarowanie „żółtego worka” [mln zł]	56,63
Ubytek masy „żółtego worka” po „wyjęciu” odpadów objętych kaucją (13,76 %) [Mg]	19 586
Utrata przychodów instalacji Komunalnych po „wyjęciu” odpadów objętych kaucją [mln zł]	7,79

Utrata przychodów Instalacji Komunalnych – sprzedaż surowców z DPR i zmniejszenie przychodu za zagospodarowanie „żółtego worka”

Utrata przychodów analizowanych IK – cena średnia DPR	Utrata przychodów analizowanych IK – cena maksymalna DPR
61,80 mln zł	68,56 mln zł
43,5 %	48,3 %

* Na podstawie danych z roku 2024 r.

Jak zrekompensować prognozowaną utratę przychodów Instalacji Komunalnych

Utrata przychodów Instalacji Komunalnych – sprzedaż surowców, DPR, zagospodarowanie

Utrata przychodów analizowanych IK – cena średnia DPR	Utrata przychodów analizowanych IK – cena maksymalna DPR
61,80 mln zł	68,56 mln zł

Wzrost ceny za zagospodarowanie „żółtego worka”

	średnia	maksymalna
Cena zagospodarowania (zł / Mg)	398	610
Cena zagospodarowania odpadów (średnia cena DPR) (wzrost ceny o 503 zł / Mg)	901	1 113
Wzrost %	226 %	182 %
Cena zagospodarowania odpadów (maksymalna cena DPR) (wzrost ceny o 559 zł / Mg)	957	1 209
Wzrost %	240 %	198 %

* Na podstawie danych z roku 2024 r.

Utrata przychodów Instalacji Komunalnych po 1 stycznia 2025 roku

Ankietami objęto **10,8 %** mieszkańców

Utrata przychodu wszystkich (sprzedaż + DPR + zagospodarowanie) Instalacji Komunalnych obejmujących wszystkich mieszkańców Polski*

	Utrata przychodów IK ceny średnie [mln zł]	Utrata przychodów IK ceny maksymalne [mln zł]
Utrata przychodów IK ze zmniejszenia masy odpadów do zagospodarowania	72,1	72,1
Utrata przychodów IK ze sprzedaży surowców wraz z dopłatami DPR	500,1	562,7
SUMA Utrata przychodów IK ze zmniejszenia masy odpadów do zagospodarowania	572,2	634,8

Podwyżki dla mieszkańców w IK

Podwyżki roczne – ceny średnie	Podwyżki roczne – ceny maksymalne
16,77 zł	18,60 zł

Nie uwzględniono wzrostu cen za odbiór i transport odpadów od mieszkańców.

* Na podstawie danych z roku 2024 r.

*Opracowano na podstawie danych z ankiet przesłanych z Instalacji Komunalnych
członków ZP Rady RIPOK*

Dziękuję za uwagę

Sierpień 2024 r.